

Seminární práce

Autorita učitele

Zadavatel: Mgr. Nikol Porubová

Autor: Adam Hnida

Obsah

Úvod	2
Teoretická část	3
Výchova a vzdělávání	3
Pedagogika	3
Vzdělávání ve škole	3
Didaktika	5
Učitelská profese	5
Pojetí autority	7
Autorita ve výchově	8
Praktická část	9
Cíle výzkumu	9
Údaje o respondentech	9
Účast	9
Žáci	9
Učitelé	9
Otevřené otázky	10
Co to znamená mít autoritu?	10
Kdo je pro vás autorita?	11
Jaké jsou vlastnosti učitele, který má ve třídě autoritu? ..	12
Uzavřené otázky	13
Žáci	13
Učitelé	14
Diskuse	14
Závěr	15
Seznam literatury	16

Úvod

Ve společnosti obecně převažuje názor, že učitel je typickou autoritou. Problematika autority učitele mě provází už řadu let, jelikož mám značný problém si ji během praxe získat. Prozatím se moje praxe netýká učení jako takového, ale např. doučování, vedení kroužků, organizování aktivit pro děti aj. U všech těchto činností se moje autorita vytrácí v momentě, kdy dítě zjistí, že moje míra tolerance je stejně vysoká, jako moje trpělivost a po tomto uvědomění začíná zkoušet, jak daleko může dojít k hranici toho, co už nesnesu. Do takového stavu jsem se už několikrát dostal, mě ale zajímá, jak mu předejít a jak dosáhnout stavu autority v mladém věku, kdy mě děti berou víc jako staršího kamaráda než dospělou bytost.

Cílem této práce je zjistit, co je příčinou autority u učitelů a jak této autority dosáhnout. V teoretické části jsou shrnuty pojmy pedagogika, didaktika, vzdělávání, práce učitele a autorita proto, abych mohl následně na základě nabytých vědomostí zformulovat svůj názor na věc. Dílčími kroky se chci dopracovat ke zjištění, jaké vlastnosti by měl mít učitel, jaké (vlastnosti) by mít neměl, a co žáci u svých učitelů postrádají a jak své učitele hodnotí. Tomu se věnuje můj výzkum v praktické části této práce, kde figurují i respondenti z řad pedagogů, kteří odpovídali na podobné otázky jako žáci a studenti. V závěru mimo jiné odpovím na otázky, jak nabýt respektu u dětí a jak docílit autority bez toho, abych se od dětí zcela distancoval.

Teoretická část

Výchova a vzdělávání

Pedagogika

Slovo pedagogika vzniklo z řeckého slova *paidagogos*, což byl v době antiky otrok, který pečoval o syna svého pána, doprovázel jej na cvičení a do školy. Z tohoto slova se následně vyvodilo latinské slovo *paedagogus*, které znamenalo nejen otroka, či průvodce, ale také učitele a vychovatele. Tento pojem se v ČR v široké veřejnosti chápe nepřesně. Mnoho lidí si pod pojmem pedagogika představuje soubor praktických návodů a postupů, které učitelé uplatňují během vyučování ve škole. Domnívají se také, že se nejedná o „žádnou velkou vědu“, a že učitel nepotřebuje žádné teoretické znalosti, ale především zkušenosti a praxi. Tito laici se však mýlí, jelikož pedagogika skutečně vědním oborem je, a zahrnuje i teorii a výzkum. Definici pedagogiky se nedá jednoznačně určit, a to i kvůli nedokonalé úrovni terminologie.¹ Z mnoha definicí uvedených v knize profesora Průchy jsem si vybral jednu, která mě nejvíce oslovila: *„Pedagogika se zabývá člověkem v situaci výchovy. ... V situaci výchovy je celý člověk se všemi svými vztahy ke skutečnosti. Jde tedy o předmět zkoumání maximálně složitý, mnoho násobně polarizovaný, vyžadující interdisciplinární spolupráci všech věd o člověku.“* (Kučerová, 1994, s. 14)

Pedagogika se v nejobecnějším vyjádření zabývá: (1) vším tím, co vytváří a determinuje nějaké edukační prostředí, (2) procesy, jež se v těchto prostředích realizují, (3) výsledky a efekty těchto procesů.²

Vzdělávání ve škole

Vzdělávání je univerzální poslání.³ Americký filozof John Dewey zformuloval filozofii výchovy, o které napsal: *„Pokoušíme-li se formulovat filozofii výchovy, kterou předpokládáme v praxi nové školy, můžeme objevit jisté obecné principy. Proti ukládání (požadavků, učiva a metod dospělých těm, kteří teprve pomalu*

1 Průcha J., 2009, s. 20-21

2 Průcha J., 2009, s. 33

3 Gordon T., 2015, s. 16

dorůstají k zralosti) se tu staví kultivace individuality. Proti vnější kázni se staví svobodná činnost. Proti učení z textů – učení zkušeností. Proti dosahování izolovaných dovedností a technik drilem stojí jejich osvojování jako prostředků k dosahování cílů, které vyjadřují bezprostřední životní potřeby. Proti statickým cílům a obsahům se staví snaha seznamovat žáky s měnícím se světem." (Dewey, 1932, s. 167) To tedy znamená, že by výchova žáka měla být aktivní, protože je přirozenou tendencí žáka se učit tomu, co ho zajímá a ne tomu, co si přeje někdo jiný. „Je zcela zásadní, aby školy porozuměly procesům utváření identity žáků a studentů. Poznávací procesy a identita jsou totiž vzájemně propojeny." (Roschelle, 1995) ⁴

Škola má tedy za úkol vychovávat a vzdělávat žáky, ale ne jenom to. Někteří odborníci ji považují za instituci, která vede mládež k hodnotám a ideálům a formuje jejich osobnosti. Škola v podstatě připravuje mladé lidi k uplatnění se na trhu práce. ⁵

Má funkci:

- 1) **vzdělávací** - proces osvojování vědomostí a dovedností jazyka, vědy nebo umění.
- 2) **vychovávací** - proces předávání vzorců chování a hodnot z jedné generace na druhou. Formuje osobnostní vlastnosti, cíle a vůle, která se u jedince projevují jednáním nebo chováním.
- 3) **kvalifikační** - proces získávání potřebné míry znalostí a dovedností požadované pro budoucí zaměstnání (převážně SŠ a VŠ).
- 4) **integrační** - souvisí se socializací žáků. Učí je respektu k odlišnostem a individualitám druhých lidí (odhadovat je, porozumět jim a navazovat s nimi vztahy).
- 5) **selektivní** - je vysoce kontroverzní a nejméně probádaná oblast. Probíhá již na prahu školní docházky a následně přijímacími zkouškami (na SŠ, vŠ).

---

4 Kalhous & Obst, 2009, s. 21-22

5 Průcha J., 2009, s. 390

Diplomy i závěrečná vysvědčení opravňují absolventy k výkonu profese, nebo dalšímu studiu, což ostatním jedincům není umožněno.

- 6) **ochrannou** - patří k ní: zachování tajemství, znepřístupnění důvěrných informací o žácích, ochrana před sociálně-patologickými vlivy, šikanou apod. ⁶

Didaktika

Slovníky tento pojem definují jako teorii vyučování. Je to věda, která je často kritizována a podceňována. Podle J. A. Komenského je didaktika cestou, jak zpřístupnit všem pochopení univerza. Byl totiž zprvu uchvácen výkladem univerza a věnoval svou pozornost především uspořádanosti světa. Svým zkoumáním došel k závěru, že tento svět mohou pochopit i děti, pomocí zkušeností z osobního života. Jelikož se Komenský řídil encyklopedismem, tak předpokládal, že zásady, jimiž se má řídit vzdělávání ve škole, mají vycházet z poznání zásad, jimiž se řídí svět. ⁷

V posledních desetiletích vzniká bezpočet alternativních projektů výuky. Stále více se uplatňují digitální technologie - především internet. Ústřední otázkou se nyní stává efektivita škol a tříd, jelikož vzdělávací systém bývá označován za viníka rostoucí nezaměstnanosti v Evropě. Dodnes se diskutuje o tom, jaké cíle má škola naplňovat a jakými prostředky jich dosahovat. ⁸

Učitelská profese

Učení může a mělo by být jednou z těch profesí, které člověku přináší uspokojení, radost i zábavu, avšak pro mnoho učitelů tomu tak bohužel není.

Jeden učitel řekl: *„Představoval jsem si, že budu vůdcem skupiny spokojených dětí dychtivých po studiu. Ale všechno je jinak. Netěším se na vyučování. Připadám si jako dozorce líných dětí.“* Zažívání frustrace po prvotním zápalu do učení dětí je běžná záležitost. Začínající učitelé si pak kladou otázku, kde se stala chyba. Tím vzniká mnoho mýtů o tom, jaké by měly být vlastnosti

---

⁶ Havlík & Koča, 2011, s. 95

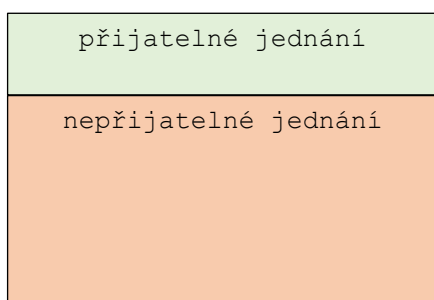
⁷ Kalhous & Obst, 2009, s. 17,18,20

⁸ Kalhous & Obst, 2009, s. 29

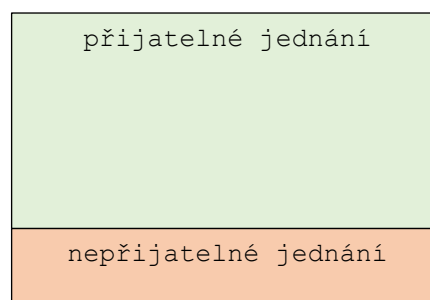
správného učitele: klidný, vyrovnaný, neztrácí kontrolu, nezaujatý, vyvolává zájem, volnost, je moudřejší než jeho žáci atd. Těmto ideálům by učitelé neměli podlehnout, jelikož si musejí uvědomit, že jsou v první řadě lidé a veškerá snaha se těmto ideálům přiblížit může vést ke zklamání a vyčerpání z odvedené práce. Důležité tedy je, aby učitelé byli sami sebou.

Učitelka s 20letou praxí prohlásila: „Během své učitelské dráhy jsem se zabydlela do role ‚super-učitelky‘. Chtěla jsem být co nejlepší učitelka. Jakmile jsem vystoupila z této své role a byla jsem sama sebou, vztah mezi mnou a mými žáky se změnil – byl bližší, důvěrnější, opravdovější. To mě vždycky vyděsilo, protože ve škole nás učili, abychom si od svých studentů udržovali odstup. Varovali nás, že ‚důvěrnost plodí pohrdání‘. Někdy se stalo, že studenti řekli, nebo udělali něco, co se mi nelíbilo. Pak jsem se ihned vrátila do učitelské role, abych získala kontrolu, nastolila pořádek nebo vyjádřila svoji nespokojenost. Když jsem byla sama sebou, dokázala jsem učit, když jsem byla v roli učitelky, dokázala jsem udržet pořádek.“⁹

Učitel by měl znát svoji hranici mezi přijatelným a nepřijatelným jednáním žáků. Jsou dva základní vzorce: akceptující a neakceptující učitel.

Obrázek 1: Akceptující učitel

Obrázek 2: Neakceptující učitel

Obrázek 1: přehnaně přísný, nervózní, panovačný učitel. Sklon kritizovat. Nastavuje vysoké standardy. Dává jasně najevo, co je pro něj nepřijatelné.

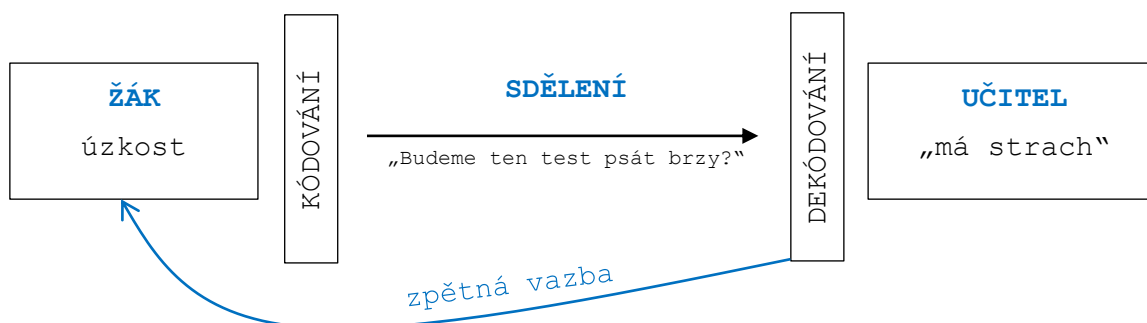
Obrázek 2: flexibilnější, tolerantní, více přijímající. Mnohem menší sklon ke kritickému posuzování lidí. Má menší potřebu k prosazování toho, co je správné a co je špatné.¹⁰

⁹ Gordon T., 2015, s. 32-36

¹⁰ Gordon T., 2015, s. 39-41

Tato hranice se pochopitelně mění i v závislosti na čase. Ráno je učitel odpočatý a veselý (Obrázek 2), nýbrž odpoledne je unavený a nevrlý (Obrázek 1).¹¹

Nedílná součást učitelské profese je umět aktivně naslouchat (ujišťování se že rozumím tomu, co druhý říká). Aktivní naslouchání zahrnuje interakci s žákem a poskytuje žákovi **zpětnou vazbu**, že mu učitel rozumí.

Chybné dekódování žákovy zprávy by bylo: „chce psát test brzy“ nebo „zapomněl, že test je naplánován na příští týden“.

Ona zpětná vazba učitele je poslední krok, který završuje zdárný komunikační proces.¹²

Pojetí autority

Autorita je spojena s životem řízeným podle určitých pravidel. Zabývá se otázkou, co je správné a co nesprávné (morálně - nějakých myšlenek, něčeho daného, nebo provedeného). Závisí na mluvě, symbolických gestech a zvycích, které znamenají určitý příkaz, výrok nebo názor, a tyto aspekty určují, co je správné a co je nesprávné a mají jasný význam. Autorita tedy předkládá určitý druh normativního řádu, který musí být vyhlášen a být neustále udržován. Legislativní složky jako soudci, prokurátoři, plukovníci, policisté nebo kněží jsou typické autority ve společnosti. Existují procedurální pravidla, která dávají lidem právo rozhodovat, vyhlášovat zákony, soudit, nařizovat a vyjadřovat se. Díky těmto pravidlům jsme schopni stanovit základní normy, aplikovat je do různých podob, vymáhat je nebo je

¹¹ Gordon T., 2015, s. 42

¹² Gordon T., 2015, s. 77-79

oznamovat veřejně (médiá). Autorita se však nevyužívá ve všech případech, kdy se musí rozhodovat mezi správným a nesprávným. Má svůj domov v právních systémech, armádě a náboženských komunitách. V mnoha organizacích jsou určitým lidem dána speciální práva pro vymáhání pravidel, nebo pro jejich prosazování, aby v konkrétních případech všeobecně stanovili, co je správné a nesprávné. Neobyčejní lidé dokonce mají do situací zvláštní vhléd, který běžným lidem schází. Pojem *'autorita'* je správně přisuzován lidem, kteří jsou zdrojem, původcem, vykládajícími nebo vymáhajícími dodržování daných pravidel. Má svůj původ z latinského slova *'auctoritas'*, což definuje ty, kteří oblasti mínění, rad a velení vytvářejí a zdokonalují je. Školní zařízení je v první řadě institucí, která se soustředí na vzdělávání, a má v mladých lidech evokovat motivaci k hodnotnému životu. Školy sdílejí s církvemi, výzkumnými institucemi či zájmovými spolky funkci zachování a předávání základních hodnot společnosti. Společnost nespočívá pouze na období (ve kterém žije), vědomostech a schopnostech, které jsou snadno viditelné. Spočívá také na principech, postupech a formách myšlení, které dovolují vyvíjet náš soubor znalostí a tím se adaptovat do nových poměrů.¹³

Autorita ve výchově

Autorita nezískává vliv ani násilím, ani racionálním přesvědčováním. Autoritu lze rozdělit na racionální a iracionální, přičemž iracionální zastrašuje, vzbuzuje obavy, sleduje pouze vlastní zájmy. Naopak racionální odpovědně vykonává své povinnosti a nepotřebuje vymáhat poslušnost.¹⁴

Kritické je období dospívání, kdy autorita založená na opatřeních a pravidlech vzbuzuje v jedinci sebevědomí a kritické myšlení. Právě v takových situacích musí být učitel vzorem a imponovat svou přirozenou převahou, kterou však nesmí stavět násilně do popředí. Je nezbytné dospívajícímu porozumět a mít respekt k jeho osobě. Pro zachování autority se ale nesmí zajít příliš daleko, aby takový postoj žák nechápal jako učitelovu slabost.¹⁵

¹³ Peters, R. S., 1966, s. 1-3

¹⁴ Lorenzová, J., 2016, s. 128-129

¹⁵ Vališová, A., 1999, s. 101

Praktická část

Cíle výzkumu

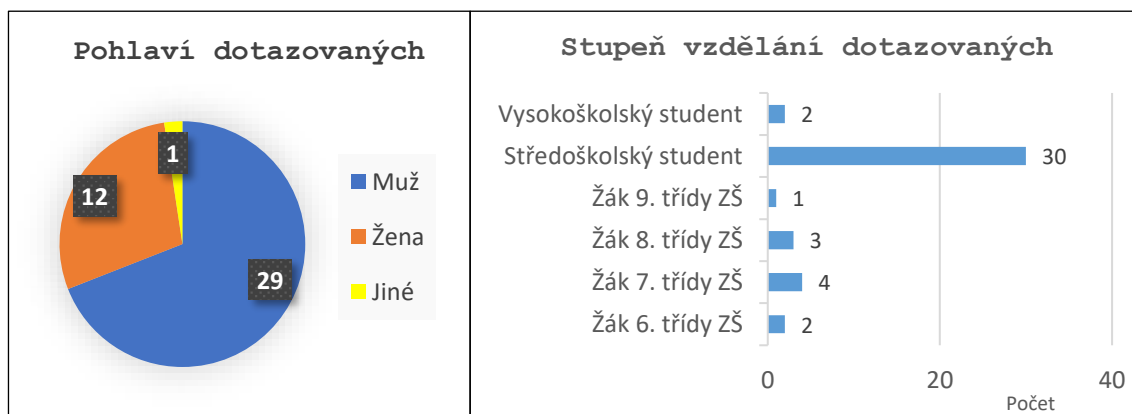
Cílem výzkumu je zjistit, jak respondenti vnímají pojem autorita (nejen u učitelů). Dotazovaní byli žáci 2. stupně ZŠ, středoškolští studenti, vysokoškolští studenti a učitelé základních a středních škol. V teoretické části jsem shrnul pojmy ,učitel' a ,autorita'. Výstupem této části tedy bude spojení obou pojmů v jeden a zodpovězení na otázku, co to ta autorita učitele vlastně je a zda je nezbytná.

Údaje o respondentech

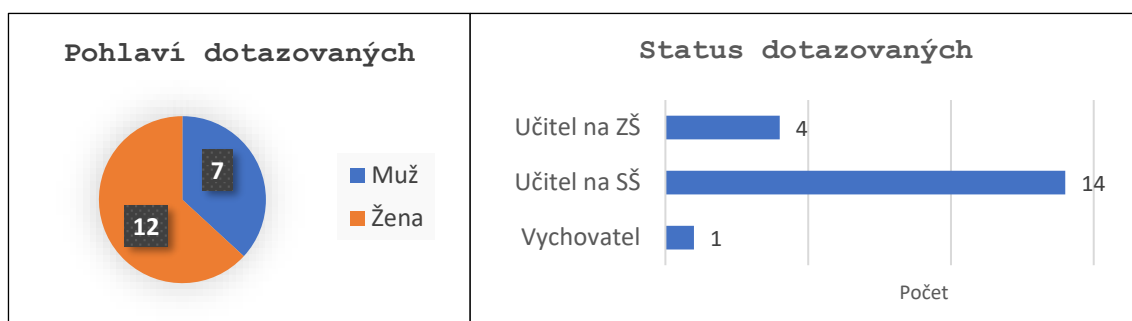
Účast

	Počet	Podíl
Osloveno žáků	420	10 %
z toho vyplnili dotazník	42	
Osloveno učitelů	57	33,33 %
Z toho vyplnili dotazník	19	

Žáci

Učitelé

Dotazník byl vytvořen pomocí Formuláře Google

Otevřené otázky

Co to znamená mít autoritu?

Odpovědi žáků	Počet
Mít respekt	23
Mít úctu	5
Být uznáván	5
Mít moc	3
Být vážený	2
Vést lidi	2
Jiné	2

Většina žáků odpovídala stručně (pouze 3 obsáhlé odpovědi). Větší část měla v odpovědi slovo respekt, nicméně se objevovaly i odpovědi: vést lidi; být osobou, kterou všichni poslouchají; mít přízeň.

Příklady odpovědí žáků:

- Být kamarád se studenty, ale taky být pravým učitelem.
- Někdo nás poslouchá, má k nám úctu. Když něco řekneme, tak to platí.

Odpovědi učitelů	Počet
Mít respekt, být respektován	9
Mít pozornost	3
Umět přesvědčovat a zaujmout	2
Být uznáván	2
Být morální	1
Jiné	2

Odpovědi učitelů byly na rozdíl od odpovědí žáků rozsáhlejší (pouze 5 stručných odpovědí). Znovu se nejčastěji vyskytovalo slovo respekt, avšak nejen ve smyslu být respektován, ale také respektovat ty, které autorita vede.

Příklady odpovědí učitelů:

- Když názory a pokyny další účastníci skupiny přijímají, řídí se jimi, nebo taková rozhodnutí očekávají.
- Ovlivňovat skupiny nebo jedince.
- Ostatní mi důvěřují a spoléhají se na mě.

Kdo je pro vás autorita?

Odpovědi žáků	Počet výskytů
Rodiče	20
Učitelé	13
Nadřízený, zaměstnavatel	5
Otec	2
Vůdce státu	2
Starší lidé	2
Jiné	15

Odpovědi žáků byly opět strohé. Největší autoritou pro žáky jsou jejich rodiče a učitelé. Další autority žáci uváděli různé. Nejvíce mě překvapila odpověď ‚nikoho‘ u dvou respondentů.

Příklady odpovědí žáků:

- Osoba, na které mi záleží.
- Stát, policie, armáda, učitele.
- Správně by měl být autoritou někdo vám nadřízený, do jisté míry i starší lidé, ale hlavně ti, co vám jsou nejbližší (rodina a učitelé). Plus doktoři, zákonodárci a spousta dalších.

Odpovědi učitelů	Počet výskytů
Rodiče	8
Učitelé	6
Nemám	2
Jiné	16

Učitelé považují za autority, stejně jako žáci, svoje rodiče a své (bývalé) učitelé. Na rozdíl od žáků byly však odpovědi učitelů důmyslnější. Někteří považují za autoritu i konkrétní historické osoby (Václav Havel), jiní např. moudrého člověka, či někoho, kdo něco umí.

Příklady odpovědí učitelů:

- Klidný člověk, který má zkušenosti a hluboké poznání v souvislostech, ale nemusí o tom všem říkat.
- Někdo moudrý, koho má smysl poslouchat a následovat.
- Toho, kdo dokáže spolupracovat v souladu s druhými, umí se rychle rozhodnout.
- Spousta mých učitelů byla pro mě autoritou.

Jaké jsou vlastnosti učitele, který má ve třídě autoritu?

Odpovědi žáků	Počet výskytů
Spravedlivý	16
Smysl pro humor	10
Přísný	8
Pochopení a porozumění žáků	5
Ochotný a nápomocný	4
Trpělivý	4
Respekt k žákům	4
Jiné	9

K této otázce žáci uváděli nejčastěji spravedlnost. Žáci si, podle mých očekávání, spojují autoritu s přísností a tvrdostí. Několikrát žáci připisovali i nepovyšování se nad žáky. Velmi zřídka se objevovalo slovo *,respekt'*, s čímž jsem nepočítal.

Příklady odpovědí žáků:

- Je chladný, dokáže vyřešit konflikty, je vzorem (tudíž nemůže být tolik nenáviděn studenty), spravedlivý.
- Učitel s autoritu má být spravedlivý, trpělivý a hlavně profesionální (...)
- Musí umět učit, nebýt uspávač hadů, mít alespoň trochu zajímavé hodiny, ale zase si nenechat od žáků všechno líbit.

Odpovědi učitelů	Počet výskytů
Spravedlivý	14
Důsledný	7
Příkladný	5
Profesionální	4
Chytrý	4
Jiné	10

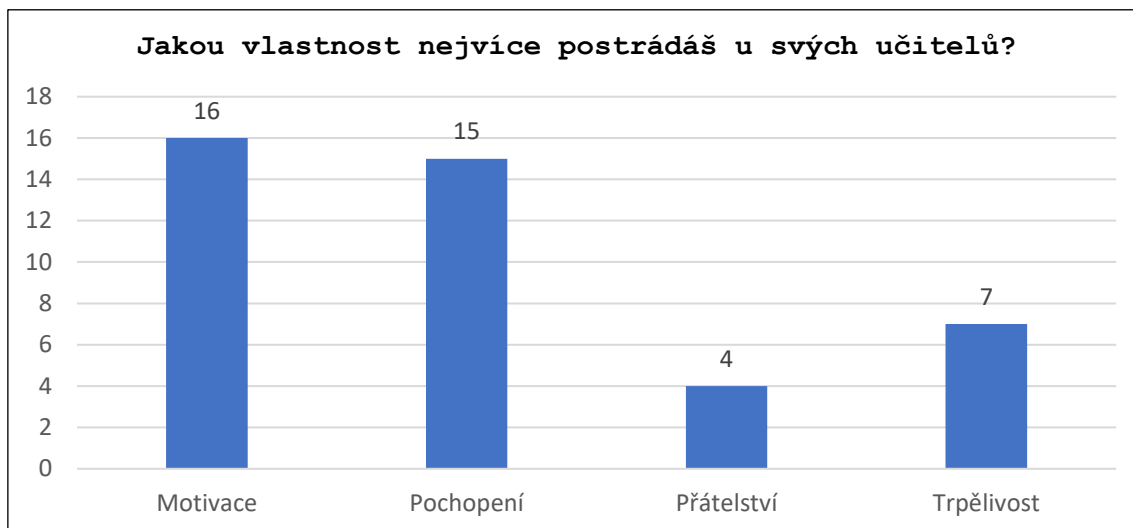
Zde se učitelé se žáky shodli, že by učitel s autoritou měl být především spravedlivý. Dále respondenti z řad pedagogů uváděli přívlastky jako čestný, lidský, zdvořilý, empatický, citlivý, důsledný, vstřícný, příkladný, což žáci vůbec nepsali.

Příklady odpovědí učitelů:

- Spravedlivý, důsledný, je jistý ve znalostech svého oboru, má všeobecný přehled, má přátelské vystupování a umí nastavit hranice chování.

Uzavřené otázky

Žáci

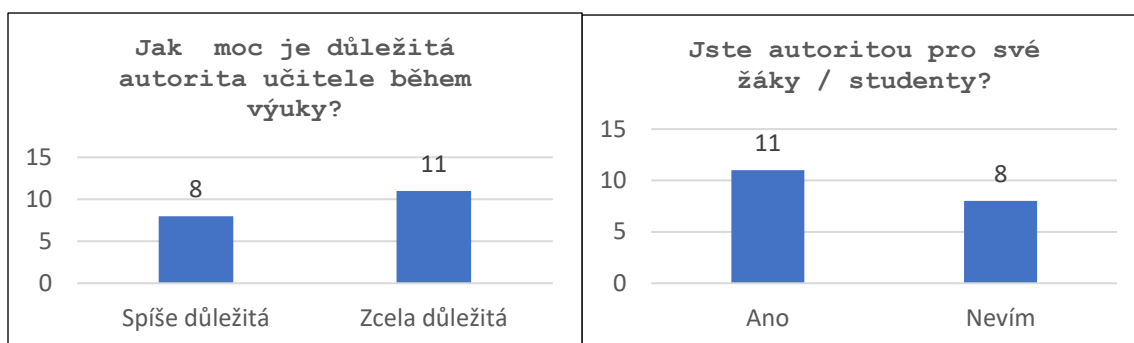

Z tohoto grafu jasně vyplývá, že žáci u svých učitelů postrádají motivaci a pochopení. Motivace je myšlena jako schopnost zaujmout žáky učivem a motivovat je svým nadšením. Žáci měli na výběr mj. i možnost *humor*, kterou ne zvolil nikdo.

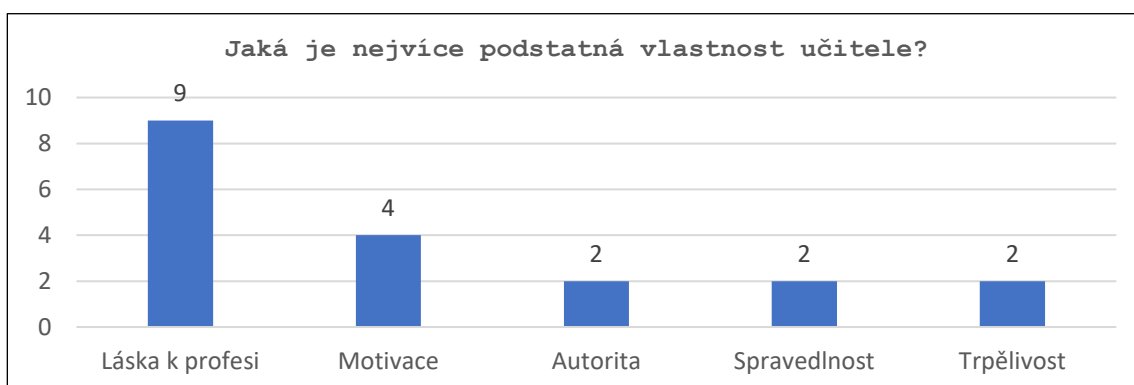

Tento graf moc nesouvisí s tématem této seminární práce, přesto je zajímavý a dokáže říct především to, že učitelé nejsou a ani nemohou být dokonalí, a také fakt, že je otázka směřovaná na učitele jako celek. Jelikož je každý učitel jiný, a i každý postoj žáka k učitelům je jiný, je malá pravděpodobnost zvolení známky 1. To samé platí pro zvolení známky 5. Žák si zkrátka zprůměruje všechny učitele, kteří ho vyučují, proto 78 % respondentů zvolili známky 2 a 3, jak jsem předpokládal.

Učitelé

Všichni dotazovaní učitelé považují svoji autoritu za důležitou. Na otázku, zda jsou autoritou pro své studenty, však téměř polovina z nich uvedla, že neví, což může znamenat nejistotu, porušování kázně některými žáky na jejich hodinách, nebo zkrátka na tuto otázku nemohou nalézt jednoznačnou odpověď.

Moje predikce byla taková, že většina učitelů zvolí možnost *„láska k profesi“* a *„trpělivost“*. Částečně jsem měl pravdu, neboť polovina dotazovaných učitelů se domnívá, že nejdůležitější je mít rád vlastní povolání.

Diskuse

Z mého výzkumu jasně vyplývá, že jak žáci, tak učitelé připisují autoritě respekt. Obě skupiny považují za autoritu zpravidla své rodiče a učitele. Značná odchylka nastala v otázce vlastností učitele s autoritou. Ačkoliv se ztotožnili s tím, že by takový učitel měl být spravedlivý, málo který učitel uvedl *„smysl pro humor“* a žádný nenapsal *„přísný“*. Učitelé spíše dávali do popředí důslednost a příkladnost.

Nesmím opomenout otázky: *„Jakou vlastnost nejvíce postrádáš u svých učitelů?“* a *„Jaká je nejvíce podstatná vlastnost“*

učitele?". Žáci od svých učitelů nejvíce postrádají motivaci, přičemž jen 21 % z nich ji pokládá za nejdůležitější.

Očekával jsem celkovou účast cca 30 respondentů, proto jsem mile překvapen, že se do mého výzkumu zapojilo až 61 osob.

Závěr

V teoretické části jsem popsal pojmy pedagogika, vzdělávání, didaktika, učitel a autorita. Z nabytých znalostí jsem následně vytvořil krátký výzkum, z něhož vyplývá celá část praktická.

Díky této práci jsem dospěl k názoru, že autorita učitele je skutečně nedílná součást učitele jako takového. Bez autority je učitel v koncích, neboť ani jakákoli přísnost nevede ke kázní. Jsem přesvědčen, že učitelská autorita může souviset s věkem a začínající učitel může mít zpočátku problém s chováním žáků. Proto je třeba dávat jasně najevo, co učitel netoleruje a co už je za hranicí. Přísný učitel, který se od žáků distancuje a soustředí se výhradně na probírané učivo bývá méně oblíbený, ale je prokazatelně autoritou. Kdežto milý a otevřený učitel, v případě, že nenastaví hranice, se stává terčem dis respektu a ztrácí autoritu. Pokusy o nastolení pořádku jsou na jeho místě velmi obtížné, ne však nemožné.

Autorita do jisté míry souvisí také s charakterem. Lidskost, vlídnost a vytvoření příjemné atmosféry jsou pro učitele klíčové. Nesmím však vynechat také netolerování nežádoucího chování žáků. Mně osobně dělá velký problém zvednout hlas a vyjádřit znepokojení, ale v některých situacích to je prostě nezbytné. Je složité udržet balanc mezi respektem a strachem. Strach je nepřijatelný, neboť evokuje u žáků další negativní pocity. Na druhou stranu respekt by měl být oboustranný. Jak ze strany žáků, tak ze strany učitelů k žákům.

Problematiku učitelské autority budu do jisté míry řešit neustále, nicméně díky této práci jsem získal základy, na kterých mohu dále stavět. Od nynějška vnímám obrovskou zodpovědnost ze strany učitelů a uvědomuji si, že jejich práce je pro společnost nepostradatelná.

Seznam literatury

- Gordon, T. (2015). Škola bez poražených: praktická příručka efektivní komunikace mezi učitelem a žákem. Malvern.
- Kalhous, Z., & Obst, O. (2009). Školní didaktika (Vyd. 2). Portál.
- Vališová, A. (1999). Autorita ve výchově: vzestup, pád, nebo pomalý návrat. Karolinum.
- Peters, R. S. (1966). The Authority of the Teacher. *Comparative Education*, 3(1), 1-12. <http://www.jstor.org/stable/3098149>
- Průcha, J. (2009). Moderní pedagogika (4., aktualiz. a dopl. vyd). Portál.
- Lorenzová, J. (2016). Kontexty vzdělávání v postmoderní situaci. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/ostrava-ebooks/reader.action?docID=5968461>
- Havlík, R., & Koča, J. (2011). *Sociologie výchovy a školy* (Vyd. 3). Portál.